

Et mere frit og
tilpasset

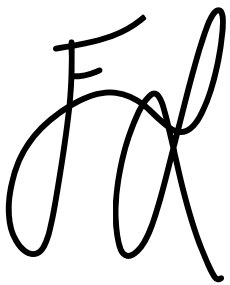
UDDANNELSESSYSTEM

Liberal Alliances
Ungdom

Et uddannelsesudspil af Liberal Alliances Ungdom

Januar 2026

EZEKIEL ROHDE
POLITISK FORMAND

ANNA B. LORENTZEN
UDDANNELSESORDFØRER

Kontakt:

ezekiel@laungdom.dk
tlf. 24 67 44 78

Opsætning:

Oscar Gade-Frimann

Indledning

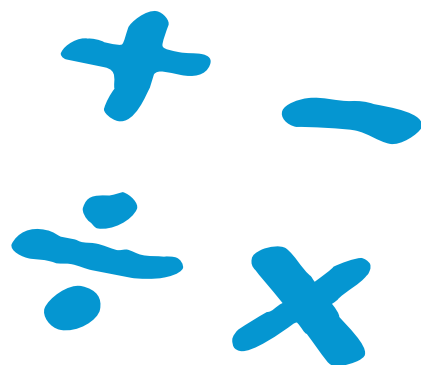
Liberal uddannelsespolitik handler grundlæggende om at sætte institutionerne fri og bygger på princippet om, at man må behandle folk forskelligt for at behandle dem lige. For vi mennesker er ikke ens. Det, der virker på en skole i København, er ikke nødvendigvis det samme som virker i Hedensted. Den hjælp, der fungerer for én elev, er ikke nødvendigvis hensigtsmæssig for en anden. Med dette udspil ønsker vi derfor netop at sætte institutionerne fri og skabe et mere frit uddannelsessystem, som i højere grad ser den enkelte. Det handler grundlæggende om frihed til tilpasning og forskellighed.

Vi vil give gymnasierne større frihed i udvælgelsen af deres elever, når de har flere ansøgere end pladser. Endvidere vil vi have udviklet et tilpasset specialpædagogisk støttetilbud til elever, som befinder sig i den såkaldte gule ordblindezone.

Derudover vil vi give et reelt frit skolevalg ved at hæve koblingsprocenten for fri- og privatskoler til 100 % og afskaffe de kommunale skoledistrikter.

Samtidig vil vi give folkeskolerne større selvbestemmelse over hvilke undervisningsformer og hvilket undervisningsmateriale de bruger.

I Liberal Alliances Ungdom mener vi kort sagt, at vi skal skabe en uddannelsessektor, som endelig sætter skolernes selvbestemmelse og elevernes læring over systemet. Det vil vi gøre med følgende konkrete forslag:

abc

Bedre muligheder for niveauinddeling i folkeskolen

I Liberal Alliances Ungdom mener vi, at folkeskolen skal sættes fri. Derfor skal skolerne i langt højere grad selv kunne bestemme, hvilke undervisningsformer de vil benytte sig af. Desværre er der i dag central lovgivning fra Christiansborg, som begrænser skolernes muligheder for dette og cementerer mistillid til folkeskolernes evne til selv at vælge. Et af disse områder er niveauinddeling.

Niveauinddeling kan være et tiltag, som skolerne kan tage i brug for bedre at tilpasse sig de enkelte elevers behov. På den måde kan lærerne nemlig fokusere på at give en mere målrettet hjælp til eleverne eller niveau, fremfor at sætte alle elever ned i den samme kasse. I dag må der dog kun benyttes niveauinddeling i et begrænset omfang i de danske folkeskolars klasselokaler, uanset hvad skolens ledelse og lærerne selv måtte ønske.

Derfor vil vi i Liberal Alliances Ungdom ændre folkeskolelovens §25a, så der ikke længere er begrænsninger på, hvor meget folkeskoler må niveauinddele lokalt. For vi tror på, at de bedste løsninger i udgangspunktet findes på de enkelte skoler fremfor på Christiansborg.

Skab et støttetilbud for studerende inden for den gule kategori i ordblindetesten

I Liberal Alliances Ungdom mener vi, at der skal skabes et støttetilbud til studerende i den gule kategori i ordblindetesten. Dette ønsker vi, fordi den nuværende ordning efterlader elever med usikker fonologisk kodning i den gule kategori på perronen. I udgangspunktet er det nemlig kun elever i den røde kategori, der er berettiget til støtte. Det er kun i særlige tilfælde, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan godkende støtte til elever i den gule kategori. Dermed er der mange elever i denne kategori, som ikke får et passende støttetilbud.

Problemet er, at det ikke kun er elever i de særlige tilfælde, der er udfordret. Det er faktisk allerede anerkendt af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, at studerende i den gule kategori har vanskeligheder med fonologisk omkodning.

Derfor vil vi i Liberal Alliances Ungdom have udviklet et passende specialpædagogisk støttetilbud til de studerende, som er i den gule kategori. Vi vil gøre op med "enten-eller"-tankegangen og i højere grad have et nuanceret blik på støttetilbud til elever, som har vanskeligheder med fonologisk omkodning. Samtidig vil vi, som det allerede sker i dag, stadig lægge vægt på, at skolerne lokalt skal spille en rolle i at vurdere, hvilke supplerende støtteformer der hjælper den enkelte elev bedst muligt.

3 Gymnasierne skal selv kunne vælge deres elever, når der er flere ansøgere end pladser

I Liberal Alliances Ungdom mener vi, at når et gymnasium modtager flere ansøgere, end der er plads til, bør institutionen selv kunne prioritere, hvilke elever de ønsker at optage. I dag fordeles elever via regionen eller afstand, og det mener vi er en teknokratisk løsning. Derfor vil vi hellere have, at gymnasierne lokalt kan prioritere, hvilke elever de vil optage ud fra de kriterier, der måtte være vigtige for institutionen. Gymnasierne kan på den måde bedre sammensætte et fagligt og socialt sammenhængende miljø, som passer til den enkelte institution lokalt. Det mener vi giver god mening, da de bedste beslutninger oftest træffes lokalt frem for centraliseret.

Derfor vil vi i Liberal Alliances Ungdom give gymnasier, som modtager flere ansøgere, end de har pladser til, friheden til selv at kunne prioritere, hvem de vil optage.

4 Indfør en koblingsprocent på 100 % for fri- og privatskoler

I Liberal Alliances Ungdom vil vi hæve koblingsprocenten på fri- og privatskoler til 100 %. Det vil vi, fordi vi ønsker, at pengene skal følge barnet. For at det kan lade sig gøre, skal vi give fri- og privatskolerne det samme udgangspunkt som folkeskolerne. Det gør vi ved at øge deres koblingsprocent til 100 %, så de private tilbud kan konkurrere med folkeskolerne på lige fod.

Ideen om, at pengene skal følge barnet, handler i sin grundessens om frihed: friheden til at vælge den skole, som passer bedst til ens barns behov – uanset om det er en folkeskole, privatskole eller friskole. Uddannelsessektoren skal være til for borgernes og børnenes skyld, ikke for systemets.

Derfor vil vi i Liberal Alliances Ungdom hæve koblingsprocenten på fri- og privatskoler til 100 %, så pengene følger barnet, og så skolerne kan konkurrere på de samme vilkår.

5 Gør valget af undervisningsmaterialer mere lokalt

I Liberal Alliances Ungdom mener vi, at valget af undervisningsmaterialer skal træffes lokalt på skolerne. I dag er det desværre sådan, at mange skoler ikke selv vælger deres undervisningsmateriale. I stedet indkøber nogle kommuner adgang til én undervisningsportal, som lærerne så må indfinde sig med. Det er problematisk, for lærerne har naturligvis et bedre indblik i, hvilket undervisningsmateriale der fungerer lokalt end kommunalbestyrelsen.

Derfor vil vi i Liberal Alliances Ungdom have flyttet ansvaret for indkøb af undervisningsmaterialer væk fra at være et kommunalt anliggende og i stedet have ansvaret rykket ud på skolerne. For undervisningens eksperter er lærerne, ikke kommunalbestyrelsen.

Afskaf de kommunale skoledistrikter

I Liberal Alliances Ungdom vil vi afskaffe de kommunale skoledistrikter. Det ønsker vi, fordi børn ikke skal bindes til en bestemt skole udelukkende på baggrund af deres postnummer. Nogle bor måske tættere på en kommunal skole i nabokommunen, nogle har måske deres vennegruppe dér, og andre har helt andre årsager til, at de ikke ønsker den skole, de i udgangspunktet er tildelt gennem skoledistrikterne. Uanset hvilken grund der måtte ligge bag, ønsker vi et reelt frit skolevalg for alle børn.

Derfor vil vi i Liberal Alliances Ungdom afskaffe de kommunale skoledistrikter, så børn ikke i udgangspunktet skal gå på en bestemt skole på baggrund af deres postnummer, og så der bliver reelt frit skolevalg.

